

Fartyg

KINDA KANAL

Ett urval av fartyg som angjort Linköpings hamn

Joakim Johanssons arkiv

Passagerarfartyget EJO

Ångfartyget byggdes i Göteborg år 1902 och fick namnet EJO efter de tre ägarnas initialer: Eriksson, Johansson och Olsson i Linköping. Hon fick ta 180 passagerare. De trafikerade Roxen och samma bryggor som EJDERN med undantag för bryggan vid Stjärnorp där det kostade fem kronor att lägga till. Skälet var att en av ägarna till EJDERN bodde där och ruinen var ett populärt utflyktsmål för Linköpingsborna. Trafiken uppehölls fram till 1918. Våren 1919 förvärvades hon av Västerviks Ångslups AB för att användas som bogserbåt.

Joakim Johanssons arkiv

Pråmen / Motorfartyget AGE 1 av Hjulbro

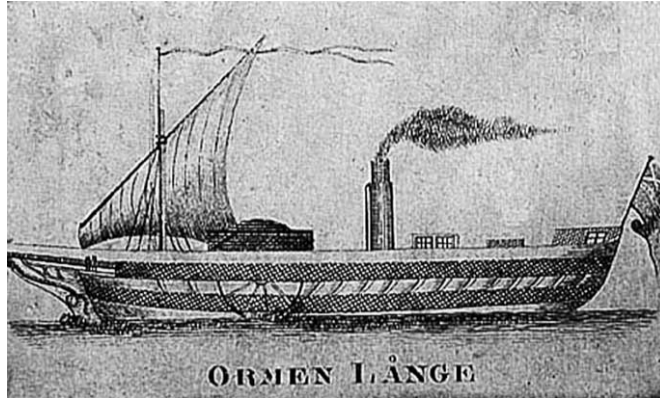
Pråmen AGE 1 byggdes vid Linköpings varv år 1918. Namnet AGE var en förkortning på varvsägarna Andersson och Gustafsson. Namnet skrevs nämligen först A.G. men registrerades som AGE. På varvet byggdes sammanlagt sju pråmar i samma utförande 1918-1919 skräddarsydda för slussarna på Kinda Kanal. Pråmen blev hemmahörande i Linköping fram till 1934 då hon såldes och fick Hjulbro som hemmahamn. Ägarna, bröderna Johansson, byggde vintern 1947-48 om pråmen till motorfartyg. Motorfartyget AGE 1 av Hjulbro blev det sista fartyget att repareras på Hjulbrovarvet. Fraktfarten på Kinda kanal upphörde 1948. AGE 1 gick istället på Göta kanal och ostkusten. Bland annat fraktades såd till Odal samt Olandssten till muren på storkyrkogården i Linköping när den byggdes ut. 1966 upphörde ägarna av AGE 1 med fraktfart. 1968 såldes fartyget och blev det sista lastfartyget att lämna Linköpings hamn. Fartyget blev istället luftfartyg och hamnade 1976 i Uppsala. Under 1980-talet kom hon till Stockholm och i början av februari 1993 blev hon upphuggen.

Joakim Johanssons arkiv

Bogsermotorfartyget BALDER

Ångfartyget byggdes som LOVUDDEN år 1883 i Stockholm. Fartygets namn ändrades okänt år till PEKKA. 1920 såldes hon från Stockholm till Linköping för att användas som pråmbogserare på Kinda Kanal. Hon fick då namnet BALDER samtidigt som hon fick två råoljemotorer inmonterade. Det var bäst när motorerna gick i otakt, för när de gick i takt så rystade och skakade hela fartyget. De gick inte heller så tyst som en ångmaskin. Många mindes BALDER just för att motordunket hördes långväga när hon kom stävandes. 1927 inköptes BALDER av familjen Johansson som 1931 startade Hjulbrovarvet. BALDER var i dåligt skick och skrotades vid Hjulbrovarvet 1936.

Okänd fotograf. Foto av ett tryck

Hjulångfartyget ORMEN LÅNGE

ORMEN LÅNGE, byggd 1826, var en så kallad fiolbåt, försedd med ångmaskin och stödsegel. Den trafikerade först linjen Norrköping-Stockholm. ORMEN LÅNGE var det första fartyget att komma sjövägen från Stockholm till Linköping år 1834. Med på resan var den nya landshövdingen C.O. Palmstierna som anlände med möbler och familj. År 1837 skulle fartyget börja trafikera traden mellan Stockholm och Linköping, men på grund av svårigheter att ta sig in till Linköping fick man utgå från Berg. I början av 1840-talet exploderade fartygets ångpanna i slussen vid Dufkullen. En sägen säger att fartyget sänktes på Roxens botten år 1843 för att den skulle ha ansetts vara för gammal, omodern och framförallt svår att styra. Men så var inte fallet.

Joakim Johanssons arkiv

Lastångfartyget SANDVIK / ÖRN

Detta lastfartyg byggdes som SANDVIK år 1897 på Linköpings varv. Hon ägdes av ett rederi med flera delägare. Bland annat lasarettsläkaren J. W. Hallin vars egendom Sandvik vid sjön Roxens norra strand fick ge namn till fartyget. 1911 byggdes fartyget om i Norrköping och fick det nya namnet ÖRN. Nya ägare blev Linköpings Transport och Trävarubolag. 1916 lämnade hon Linköping och fick Ljusne i Hälsingland som hemort. Redan 1917 hade hon Helsingborg som hemmahamn och 1918 Göteborg. År 1924 blev hemorten återigen Linköping med bröderna Sundin i Linköping som ägare. Hösten 1934 såldes fartyget för nedskrotning vilket skedde vid kaj nedanför nuvarande Drottningtorget.

Joakim Johanssons arkiv

Bogser- och passagerarfartyget TASSE

Fartyget byggdes för passagerartrafik med namnet LYCKEBY i Kristianstad år 1890. Fartyget levererades till Börgessons ångslupsbolag i Karlskrona och gick som LYCKEBY innan hon senare blev omdöpt till EDDA. 1917 kom hon till Norrköping, där hon blev omdöpt till ÖSTERSJÖVARVET I och gick i passagerartrafik men även som bogserare. Fartyget såldes 1919 till Essinge Ångtvätt Stockholm och fick namnet ESSINGE ÅNGTVÄTT I. År 1931 såldes hon till David Johansson, Linköping och kom 1932 till Linköping med namnet NYBROBADEN. Hon gick då i passagerartrafik. 1934 fick hon namnet TASSE. Eftersom hon hade en stark ångmaskin användes hon även som bogserare. På helgerna gjordes passagerarturer på Roxen. Turen tog omkring fyra timmar och kostade för vuxen 1 kr, barn 50 öre. 1948 såldes TASSE till Norrköping och döptes till BRÄVIKEN. Fartyget såldes 1954 för nedskrotning, men byggdes istället om till dyk- och bogserbåt samt motoriserades. På 1960-talet kom hon till Tjörn som arbetsbåt och isbrytare. Hon bytte ägare flera gånger men fanns kvar i Göteborgstrakten. Efter en grundstötning sjönk båten vid Hjuvik, bärgades och dockades på Ghothenius varv där hon renoverades. Fartyget fanns som BRÄVIKEN i Västerås 2004.

Joakim Johanssons arkiv

Passagerarfartyget EJDERN

Ångfartyget byggdes i Göteborg år 1880 med namnet EJDERN och levererades till Göteborgs Nya Ångslups AB. I fartyget fanns plats för att ta 147 passagerare. EJDERN såldes 1898 till Linköping och Roxens Ångbåts AB. Hon trafikerade Roxens bryggor vid Berg, Sandvik och Grensholmen. Fartyget såldes våren 1906 till Södertälje Ångslups AB. År 1917 såldes hon till fartygets besättning. EJDERN togs ur bruk 1959 och övertogs av Södertälje stad. Hon fungerade ett tag som flytande väffelbruk och kafé. Efter 1964 bildades Skrufångfartyget EJDERN AB som övertog fartyget. Det blev sedan Museiföreningen Ångfartyget EJDERN. Hon återfick originalmaskineri och styrhytt och finns kvar i ursprungligt skick i Södertälje än idag.

Joakim Johanssons arkiv

Bogserångfartyget BOY

Det är okänt var fartyget kom ifrån. Det första kända om BOY finns i Linköpings hamnstyrelsens dagböcker från år 1887: "Ång. BOY ombygd på slipern". Hon drog pråmar och fraktade virke på Kinda kanal. Båten hade endast en styrhytt akteröver, så när båten passerade Linköping skrek ungarna glåpor efter den: - Titta skithuset kommer! Fartyget registrerades först 1908 med Linköpings Transport & Trävarubolag som ägare. Hon hade byggts om i Söderköping år 1907 och fick en större överbyggnad. Från 1915 tillhörde hon Linköpings Förenade Rederi AB. 1926 blev hon såld till sju delägare som dessvärre fick fartyget bortsynt av fartygsinspektionen. Fartyget lades upp i Linköpings hamn efter säsongen 1926 och monterades ned. Vintern 1927-28 högs skrovet upp och blev vedbränsle. I Linköpings hamndagböcker står att BOY var nedskrotad den 31/12 1927.

Joakim Johanssons arkiv

Bogser- och passagerarfartyget NILS

NILS byggdes på Eriksbergs mekaniska verkstad år 1883. Fartyget tillhörde grosshandlaren S. Lidner i Söderköping. Omkring år 1900 såldes NILS till Linköping för turer på Roxen och på Göta Kanal mellan Borensberg och Berg. Fartyget övertogs av Gustaf Herman Sundin. Utöver trafik på Göta Kanal gick fartyget även som bogserare på Kinda kanal. Från 1920 gick hon helt på Kinda kanal, där hon förde passagerare och drog pråmar. År 1924 såldes NILS från Linköping. År 1927 såldes fartyget till Norrköping, då med namnet FRAMÅT. Hon gick i närtrafik i Norrköping och gjorde sista säsongen 1940. Därefter användes hon som bogserbåt för Tunabergs Trävaru AB och fanns kvar där en bra bit in på 1950-talet.

Serien med historiska informationstavlor utplacerade längs kanalen är producerad av Kinda Kanal med medel från bl a Westman-Wernerska stiftelsen. I samarbete med:

www.kindakanal.se

Föreningen Gamla Linköping

Rimforsa Foto

Vårdnäs Hembygdsförening

BILD LINKÖPING

Kinda lokalhistoriska arkiv

ÖSTERGÖTLANDS LÄNSMUSEUM

Södra Kinda Bygdegille

LANDERYDS HEMBYGDSFÖRENING

Hjulbrovarvets arkiv

www.hjulbrovarvet.se

www.kindakanal.se/kkv.htm